

Setkání správců Fondů malých projektů k Realizačnímu dokumentu FMP

20. září 2023

Zamezení střetu zájmů

Střet zájmů

- Nová priorita Evropské komise v boji proti podvodům a korupci:
- zamezení střetu zájmů
- Legislativní rámec:
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012
- Pokyny k zamezování a řešení střetů zájmů podle nařízení 2018/1046

Co je střet zájmů?

Podle čl. 61 odst. 3 nařízení 2018/1046 ke střetu zájmů dochází, je-li ohrožen nestranný a objektivní výkon funkcí účastníka finančních operací nebo jiné osoby podle odstavce 61 odst. 3 uvedeného nařízení a to

- z rodinných důvodů,
- z důvodů citových vazeb,
- z důvodů politické nebo národní spřízněnosti
- z důvodů hospodářského zájmu nebo
- z důvodů jiného přímého či nepřímého osobního zájmu

.

Dotčenost správců Fondu

KDO?

- Pracovníci správců Fondů malých projektů a členové hodnotících grémií (odborné výbory a komise euroregionů, členové lokálních řídicích výborů).
- Dotčen musí být vztah ke třetí osobě
 - příjemce nebo
 - pracovníci příjemce nebo
 - pracovníci podniku, účastníciho se zadávacího řízení.

Dotčenost správců Fondu

CO?

- Úkoly související s přijímáním a hodnocením žádostí nebo kontrolní činností
- Hodnocení žádosti
- Výběr projektů na základě postupů v lokálních řídicích výborech
- Schválení, včetně uzavření smlouvy o poskytnutí příspěvku
- Kontrola žádostí o platbu, včetně kontrol na místě
- Kontrola závěrečných zpráv
- Řešení stížností

Kategorie případů střetu zájmů

- Riziko střetu zájmů existuje tehdy, pokud jsou naplněny znaky některé z následujících kategorií případů, čímž vzniká možnost, že pracovníci nebudou svoje funkce vykonávat nestranně a objektivně (čl. 61 nař. 1084/2018):
 - **Vlastní dotčenost (1)**
 - **Rodinné vazby (2)**
 - **Citové vazby (3)**
 - **Politická spřízněnost (4)**
 - **Hospodářský zájem (5)**
 - **Jiné důvody (6)**

Vlastní dotčenost

1.) Vlastní dotčenost

- Pracovníci jsou sami žadatelé nebo uchazeči v rámci zadávacího řízení.

Rodinné vazby

2.) Rodinné vazby

- Pracovníci jsou ke třetí osobě ve vztahu blízkém.
- Mezi tyto osoby patří snoubenci, manželé, životní partneři, příbuzní v linii přímé, jako jsou sourozenci a děti sourozenců.
- To platí rovněž tehdy, pokud vztah, který je základem manželství nebo partnerství, již neexistuje.

Citové vazby

3.) Citové vazby

- Pracovníci mají úzkou nebo citově silnou vazbu dostatečné intenzity s trvajícím kontaktem se třetí osobou.
- Rozhodující je intenzita a blízkost vztahu.
- Jedná se především o případy dlouholetého úzkého přátelství, partnerských, případně emočních vazeb či nepřátelství.
- V případě členství ve spolcích apod. je nutno posoudit velikost organizace a postavení, stejně jako funkce a úkoly dotčené osoby v rámci organizace.

Citové vazby

Nepostačující je:

- známost,
- kolegiální vztah (rovněž s příležitostnými soukromými kontakty),
- ne příliš úzké společenské, služební nebo profesní kontakty,
- úzký přátelský vztah rodinných příslušníků pracovníků ke třetí osobě, díky kterému existuje i vztah pracovníka (například rodiče pracovníka jsou blízkými přáteli příjemce),
- společné členství v masových organizacích / sdruženích
- sousedství,
- školní přátelství,
- vztahy existující výlučně prostřednictvím internetu (například sociální sítě),
- pouhá sympatie pro třetí osobu.

Politická spřízněnost

4.) Politická spřízněnost

- Pracovník a třetí osoba musí být oba členy stejné politické strany nebo odborů.
- Navíc jeden z nich musí v rámci organizace zastávat vlivné postavení.
- Pouhé členství není pro střet zájmů postačující.

Hospodářský zájem

5.) Hospodářský zájem

- Mezi pracovníky a třetí osobou musí existovat úzký, ekonomicky významný obchodní vztah.
- Rozvíjející se obchodní vztah může zakládat střet zájmu za předpokladu, že alespoň jedna ze stran koná v očekávání společného hospodářského úspěchu.
- Střed zájmu vzniká rovněž:
 - pracovním poměrem pracovníka u třetího subjektu (vedlejší činnost),
 - držení vlastnických podílů v podniku třetí osoby a
 - placenou nebo neplacenou konzultační činností pro třetí osobu.

Hospodářský zájem

Nepostačující je:

- Normální obchodní vztahy bez zvláštních okolností, jako například určitá ekonomická závislost (například pracovník nakupuje pravidelně u příjemce),
- Činnost pro třetí osobu jako znalec ve stejné věci před delší dobou,
- Obecná odborná komunikace odborníků se třetí osobou v rámci odborné skupiny,
- Odborník je z důvodů vlastní obchodní činnosti konkurentem třetí osoby bez toho, aby existovaly další okolnosti.

Jiné důvody

6.) Ostatní důvody, vycházející z důvodů jiného přímého či nepřímého osobního zájmu

- Skutečnosti, zakládající střet zájmů podle čl. 61 odst. 3
- Tyto skutečnosti představují rovněž faktory, vyplývající z nspecifikované blízkosti, nepřátelství nebo závislosti
- Musí existovat důvody, srovnatelné se shora uvedenými důvody, tedy musí existovat pochybnosti ohledně nestranného a objektivního výkonu funkcí pracovníků.
- Příklady, uváděné Evropskou komisí: náboženské přesvědčení, dary, pohostinnost, zájmy jiného, nežli ekonomického charakteru

Zamezení střetu zájmů - poznámky k posuzování

- Pro vyloučení pracovníků z výkonu funkce postačuje riziko možného střetu zájmů.
- Nebezpečí střetu zájmu vzniká tehdy, jsou-li naplněny znaky kategorií případů a pokud existuje riziko, že pracovník nebude svojí funkci vykonávat nestranně a objektivně.
- Přitom není podstatné, zda je pracovník skutečně zaujatý.
- Mnohem spíše musí z pohledu rozumné osoby z důvodů dostatečných objektivních důvodů vzniknout dojem, že lze o nestrannosti pochybovat.
- Tyto důvody musejí být objektivně ověřitelné.
- Dotčená finanční hodnota zde pro účely posouzení nehraje roli.

Zamezování střetu zájmů - postup

- Vyhodnocení, zda existuje riziko střetu zájmů, je nutno provádět pro konkrétní případ.
- Pro tyto účely je nutno v každém euroregionu vytvořit příslušný postup. Tento musí **být zpracován, dokumentován a realizován** euroregiony samostatně.

- Pro účely ověření skutečnosti, že ke střetu zájmu nedochází, je každý pracovník povinnen při zapojení do procesu poskytování dotace v rámci fondu malých projektů podepsat písemné prohlášení. (vzor připravený ŘO)
- To platí především pro členy lokálních řídicích výborů.
- Rovněž odborníci (hodnotitelé) musejí pro každé jimi zpracované odborné hodnocení písemně prohlásit, že nejsou ve střetu zájmů.
- Kontrolní seznamy nebo protokoly je nutno doplnit dotazem na existenci střetu zájmů.
- Je-li potvrzeno, že ke střetu zájmu nedochází, není zapotřebí toto prohlášení kontrolovat. (existence objektivních skutečností).

Zamezování střetu zájmů - postup

- Pracovník je povinnen, neprodleně svému nadřízenému střet zájmů nahlásit, nebo nadřízený musí sám konat. .
- Nadřízení pracovníci jsou povinni ověřit, zda ke střetu zájmů dochází.
- Je-li zjištěn střet zájmů, zajistí nadřízený provedení opatření k zamezení tomuto střetu.
- Možná opatření:
 - ukončení dotčených zájmů pracovníkem,
 - vyloučení pracovníka z účasti na rozhodovacím procesu, kterého se střet zájmů týká, a předání řešení těchto úkolů na jiné pracovníky, případně jiné organizační jednotky,
 - omezení přístupu pracovníka k určitým informacím,
 - přeložení pracovníka na jinou pozici, která není střetem zájmu ohrožena, nebo
 - přidělení nových úkolů dotčenému pracovníkovi.
- Tato opatření stanoví správci fondu.
- Správci fondů potřebují postup, který odpovídá jejich situaci a personálním kapacitám.

